

ВПО та постраждалі від конфлікту особи Дайджест за серпень 2017

2094

бенефіціари отримали правову допомогу

Бенефіціари за типом проблем

488 моніторингових візитів здійснено у 5 областях

34 групових консультації проведено

1652 клієнти отримали консультацію щодо захисту

66 клієнтів з особливими потребами отримав індивідуальну допомогу

Головне

- УПФ¹ відмовляються на основі процедур для не-ВПО призначати пенсії переселенцям, які отримали постійну реєстрацію місця проживання у місці переселення. УПФ вважають, що такі особи повинні зареєструватися як переселенці та пройти процедури верифікації згідно з Постановою №365. У серпні БФ «Право на захист» подав близько 20 судових позовів, пов'язаних з цією проблемою.
- У середині серпня всі управління ДМС² почали вклеювати фотокартки у паспорти

значно швидше. Тепер, у разі подання усіх необхідних документів, вклеювання фотокартки займає один день, а не до двох місяців, як раніше.

- Виселення залишається суттєвою проблемою. БФ «Право на захист» має інформацію про 28 сімей ВПО під ризиком виселення. Більшість із них не може продовжити договори оренди через значні борги та порушення.
- У червні-липні БФ «Право на захист» провів опитування на п'яти КПВВ³.

Соціальні виплати та пенсії

Для майже 9 з 10 осіб, яким надано допомогу в серпні, основними залишаються проблеми, пов'язані із соціальними та пенсійними виплатами. Кількість наданих правових консультацій по цим питанням поступово зростає. У серпні 2017 року 89% отримувачів правової допомоги БФ «Право на захист» звертались саме із цього питання, порівняно із 82% у липні. Основні причини проблем пов'язані з відсутністю єдиних інструкцій та процедур, некомпетентністю/дезорганізацією держслужбовців та працівників Ощадбанку, а також відсутністю координації.

Додаткові проблеми:

УСЗН⁴ мають різні підходи до впровадження змін до Постанови КМУ⁵ №505 щодо припинення адресної допомоги ВПО, які перемістилися із населених пунктів, не включених до списку у Наказі №1085. Більшість УСЗН чекають на закінчення 6-місячного строку, щоб припинити виплати. Проте деякі УСЗН припиняють виплати з дати набрання чинності змін до постанови (Донецька та Дніпропетровська області). Така практика спостерігалась і в Луганській області, поки вони не отримали інструкцій чекати до закінчення 6-місячного строку, щоб припинити виплати. Слід зазначити, що УСЗН у Дніпропетровській та Запорізькій областях рекомендують ВПО, чиє житло було серйозно пошкоджено, надавати акти про пошкодження житла, щоб отримати право на адресну допомогу на наступний період.

- Деякі УПФ продовжують відмовляти у виплаті заборгованості по пенсіям ВПО, яким були відновлені припинені під час процедур перевірки виплати (Дніпропетровська область).

• ВПО, які перемістилися в межах Донецької області, не можуть отримати адресну допомогу через відсутність правил складання актів про пошкоджене житло.

• ВПО, які проживають у нежитлових приміщеннях, не можуть отримати адресну допомогу ВПО (Луганська та Донецька області).

• УПФ відмовляються на основі процедур для не-ВПО призначати пенсії переселенцям, які отримали постійну реєстрацію місця проживання у місці переселення. УПФ вважають, що такі особи повинні зареєструватися як ВПО та пройти процедури верифікації згідно з Постановою №365. Такі випадки зустрічаються у всіх п'яти регіонах, де БФ «Право на захист» надає допомогу.

• Затримки з виплатами пенсій (Донецька та Запорізька області), затримки з видачею ЕПП⁶ (понад 800 вимушених переселенців, які чекають 4-5 місяців у Донецькій області) через бюрократичні та технічні причини, а також недостатні кадрові можливості.

• Довгі черги перешкоджають доступу переселенців до УПФ у Донецькій області.

• Деякі філії Ощадбанку продовжують вимагати проведення платних операцій під час фізичної ідентифікації ВПО (Запорізька, Донецька та Харківська області).

• ВПО з туберкульозом мають відвідувати УСЗН кожні 6 місяців для написання заяви на адресну допомогу, це загрожує погіршенням їхнього стану здоров'я та наражає на небезпеку інших людей (Запоріжжя).

• Маломобільні особи продовжують стикатися з додатковими проблемами при проходженні перевірок та фізичної ідентифікації через недостатні технічні та кадрові можливості у деяких УСЗН та відділень Ощадбанку.

¹УПФ — Управління Пенсійного фонду

²ДМС — Державна міграційна служба

³КПВВ — Контрольні пункти в'їзду-виїзду

⁴УСЗН — Управління соціального захисту населення

⁵КМУ — Кабінет Міністрів України

⁶ЕПП — Електронне пенсійне посвідчення

Свобода переміщення

У червні-липні БФ «Право на захист» провів опитування людей, які перетинають лінію зіткнення, на п'яти діючих КПВВ, розташованих у Донецькій («Майорське», «Мар'їнка», «Гнутове» та «Новотроїцьке») та Луганській («Станиця Луганська») областях. Зібрана під час опитування інформація доповнюється за результатами спостережень, проведеними на кожному КПВВ. Опитування людей, які перетинають лінію зіткнення, велося з 6 червня до 31 липня 2017 року. Дані зібрано під час регулярних щотижневих відвідувань кожного з п'яти названих КПВВ у червні та липні (35 та 42 візити відповідно).

Згідно зі звітом, умови очікування на КПВВ відрізняються. «Станиця Луганська» – єдиний КПВВ, який має більш-менш адекватні умови очікування, на інших пунктах наявні певні проблеми: недостатня кількість або неналежне утримання інфраструктурних об'єктів. Представники ДСНС⁸ присутні на всіх КПВВ і надають допомогу людям, які перетинають лінію зіткнення. Автомобілі невідкладної медичної допомоги або лікарі наявні на всіх КПВВ,

окрім «Гнутового», де спостерігається найменше навантаження з точки зору кількості осіб, що перетинають лінію зіткнення. У літній період почастішали випадки погіршення стану здоров'я через спекотну погоду та відсутність навісів від сонця. Це призвело до збільшення кількості людей, які звернулися за медичною допомогою до медичного персоналу, ДСНС та міжнародних організацій на КПВВ.

Доступ до прийняттого житла

ВПО продовжують стикатися з тими ж проблемами, що стосуються житла та притулку: **висока вартість оренди та комунальних послуг**, недоступні для ВПО з низькими доходами, що змушує переселенців шукати більш дешеве житло; **високі комунальні витрати в певних колективних центрах; відсутність доступного житла** у Донецькій та Луганській областях у населених пунктах, близьких до КПВВ і до НКУУТ, а також у містах та райцентрах (зростання цін на оренду через високий попит); **незадовільні умови проживання** в деяких колективних центрах, відсутність меблів, брак води та висока температура в модульних містечках через відсутність кондиціонерів. Виселення залишається суттєвою проблемою. Деякі ВПО не можуть продовжити договори оренди житла: 4 сім'ї ВПО в модульному містечку у Харкові та 5 ВПО у колективному центрі в Нікополі (Дніпропетровська область) – через значні борги та порушення правил; 5 сімей ВПО у Кривому Розі – з невідомих причин. Тим часом всі ВПО на об'єкті «Сосновий Бор» у Святогірську Донецької області продовжили договори оренди ще на 3 місяці. 14 ВПО знаходяться під ризиком виселення з колективного центру в м. Чугув Харківської області через судовий позов проти колективного центру щодо боргу за комунальні послуги (однак дата суду була відкладена). ВПО у колективному центрі у Вовчанську, Харківській області потенційно знаходяться під ризиком виселення через планові ремонтні роботи.

⁸ДСНС – Державна служба з надзвичайних ситуацій

⁹НКУУТ – Неконтрольована Українським Урядом територія

Зміст матеріалу є виключно відповідальністю БФ «Право на захист» та не може використовуватися, щоб відобразити точку зору Агентства ООН у справах біженців (UNHCR)

КПВВ	Місця для сидіння	Навіси від сонця	Туалети	Питна вода	Технічна вода	Контейнери для сміття	Інформаційні стенди
«Гнутове»	✗	!	!	!	✓	✓	✗
«Майорське»	✗	✗	✓	✓	✓	✗	!
«Мар'їнка»	!	!	✗	✗	✓	✗	✗
«Новотроїцьке»	✗	✗	!	✗	✗	✓	✗
«Станиця Луганська»	✓	!	!	✓	✓	✓	✓

✗ недостатня кількість

! поганий стан/неналежне утримання

✓ достатня кількість та належний стан

Документи, що посвідчують особу

У Донецькій та Луганській областях через велику кількість відвідувачів та недостатню технічну спроможність доступ до ДМС обмежений. ВПО та особи з НКУУТ⁹, чії паспорти були видані у нині непідконтрольних населених пунктах, повинні пройти додаткову перевірку при вклеюванні фотографії у паспорт, а також при отриманні біометричних паспортів. У середині серпня спостерігалися позитивні зрушення: усі

відділення ДМС почали вклеювати фотографії у паспорт набагато швидше (протягом одного дня у разі, якщо особа надає всі необхідні документи). Це покращує доступ до послуг та прав. Водночас, у деяких відділеннях ДМС відсутні загальнодоступні інформаційні матеріали про необхідність надання певних документів, через що непоінформовані особи змушені відвідувати відділення ДМС повторно.

БФ «Право на захист» у партнерстві з HIAS – це українська некомерційна організація, яка займається захистом прав людини вразливих категорій мігрантів – біженців, вимушених переселенців, осіб без громадянства та осіб, які перебувають під ризиком безгромадянства і без документів

Більше інформації на нашому сайті: r2p.org.ua
Якщо маєте питання, будь ласка, звертайтеся: pr@r2p.org.ua
Ми у соцмережах: Facebook: [right2protection](https://www.facebook.com/right2protection)
Twitter: [R2Protection](https://twitter.com/R2Protection)

Щоб отримати правову допомогу, будь ласка, напишіть нам на e-mail: sta@r2p.org.ua або зателефонуйте на гарячу лінію (пн–пт 9:00–18:00):
+38 (044) 337-17-63
+38 (093) 039-00-71
+38 (093) 038-90-31